

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Obvodní soud pro Prahu 2 rozhodl soudcem JUDr. Ondřejem Růžičkou ve věci **žalobce: E R** zast. JUDr. Ladislav Dusil, advokát, Přemysla Otakara II 123/36, České Budějovice, proti **žalované: Česká republika - Ministerstvo spravedlnosti**, se sídlem Praha 2, Vyšehradská 16, o náhradu újmy ve výši 1500000,- Kč a omluvu,

t a k t o :

I. Žaloba, že žalovaná je povinna zveřejnit na prvních stranách deníků Mladá Fronta Dnes, regionálního vydání Deníku pro Českobudějovicko, Tábořsko a Písecko, Právo, Super, Aha, Šíp ve formátu velikosti 1/6 titulní strany následující text:

"Česká republika se omlouvá paní E R bytem v za nezákonný zásah do jejích osobnostních práv v souvislosti s trestním stíháním, které bylo proti ní vedeno v roce 2008, kdy byla vyšetřována a souzena jako obviněná z vraždy svého manžela M R. Paní E R byla pravomocným rozsudkem Krajského soudu v Českých Budějovicích z 12.12.2008 pravomocně zproštěna obžaloby. Paní E R se Česká republika omlouvá za veškeré újmy a útrapy, vzniklé v souvislosti s jejím trestním stíháním", se zamítá

- II. Žaloba, že žalovaná je povinna zaslat text, uvedený v čl. 1. výrokové části rozsudku na adresu žalobkyně doporučeným dopisem, se zamítá.**
- III. Žaloba, že žalovaná je povinna nechat zveřejnit text, uvedený v čl.I. výrokové části rozsudku v hlavních televizních zpravodajstvích na ČT, TV NOVA a TV Prima a v pořadu ČT NA stopě, se zamítá.**
- IV. Žaloba, že žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni na náhradě nemajetkové újmy částku 1.500.000,- Kč, se zamítá.**
- V. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

29 odst. 1 TZ. Žalovaná činí nespornou skutečnost, že u ní žalobkyně dne 30. 4. 2009 (žádostí ze dne 4. 2009) uplatnila nárok na poskytnutí zadostiučinění za nemajetkovou újmu způsobenou shora uvedeným nezákonným rozhodnutím dle § 31a zákona Č. 82/1998 Sb. v patném znění. Žalovaná shledala, že v přípravném řízení došlo k vydání nezákonného rozhodnutí, ovšem žalobkyni nebylo přiznáno zadostiučinění v penězích, neboť konstatování porušení práva ve smyslu ustanovení § 31a odst. 2 zákona Č. 82/1998 Sb. se v daném případě jeví jako dostačující. Na tomto svém stanovisku žalovaná i nadále trvá. K požadavku na omluvu uvedla, že aplikace příslušného ustanovení zákona Č. 82/1998 Sb. vylučuje aplikaci druhého právního institutu, kterým je právo na ochranu osobnosti. Na první pohled se jedná o konkurenci právních úprav zdánlivě podobných. Nárok na reparaci nemajetkové újmy způsobené zásahem do občanské cti a vážnosti osoby žalobkyně, k němuž mělo dojít nezákonným rozhodnutím, lze uplatnit pouze v režimu zákona Č. 82/1998 Sb. žalovaná tímto poukazuje na rozhodnutí Ústavního soudu II. ÚS 1191/08, z něhož se dovozuje, že zákon Č. 82/1998 Sb. je de facto lex specialis vůči občanskému zákoníku. To znamená, že tam kde došlo k neoprávněnému zásahu do osobnostních práv v důsledku nezákonného rozhodnutí, že se dotčená osoba nemůže domáhat ochrany svého práva podle občanského zákoníku, a to proto, že takovou ochranu poskytuje výlučně zákon Č. 82/1998 Sb. Zdvojení právní úpravy týkající se zadostiučinění za nemajetkovou újmu způsobenou zásahem státního orgánu zákonodárce zcela jistě přijetím zákona Č. 82/1998 Sb. nezamýšlel. Nelze mít ani za to, že se ochrany svého osobnostního práva může osoba poškozeného domáhat z části podle občanského zákoníku a z části podle zákona Č. 82/1998 Sb.

Mezi účastníky bylo nesporné, že trestní stíhání žalobkyně bylo zahájeno na základě usnesení Policie ČR - Správa Jihočeského kraje České Budějovice - Služba kriminální policie a vyšetřování ze dne 2.1.2008, č.j. [REDAKCE] dále že proti tomuto usnesení byla podána stížnost a že řízení bylo skončeno rozsudkem Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 12.12.2008, č.j. [REDAKCE] který nabyl právní moci dne 14.1.2009. A dále i skutečnost, že žalobkyně svůj nárok uplatnila u žalované dopisem dne 30. 4. 2009 a skutečnost, že dopisem ze dne 14. 10. 2009 žalovaná uznala v předmětném řízení existenci nezákonného rozhodnutí a to usnesení Policie ČR - Správa Jihočeského kraje České Budějovice - Služba kriminální policie a vyšetřování ze dne 2.1.2008, č.j. [REDAKCE] s tím, že v daném případě postačuje jako forma zadostiučinění konstatování porušení práva.

Soud vzal dále za prokázané z médií - Písecké postřehy ze dne 12. prosince 2008, Novinky 22. září 2008, Deník CZ celý svazek nadepsaný „[REDAKCE]“, Šíp z 23.9.2008, Deník CZ celý svazek s nadpisem „[REDAKCE] M. [REDAKCE] R. [REDAKCE]“, Deník AHA ze dne 5.1.2008, iDnes ze dne 4.1.2008, Novinky CZ ze dne 12.12.2008, iDnes z 12. prosince 2008, www.novinky.cz z 23.9.2008, krátké zprávy na www.novinky.cz ze dne 3.1.2008, Blesk CZ 13.12.2008, Deník CZ z 16.12.2008, Deník CZ nadepsaný „[REDAKCE]“, Deník CZ taktéž, Deník CZ z 16.12.2008 – soud zprostil E. [REDAKCE] R. [REDAKCE] obžaloby, iAHA CZ ze dne 23.9.2008, fotokopie novinového článku – soud včera zprostil E. [REDAKCE] R. [REDAKCE] fotokopie článku – osvobozená, ne však nevinná z 13. prosince 2008, zpravodajství ze dne 13. prosince 2008, 3 fotokopie výstřižků a fotokopie s nápisem „[REDAKCE]“, že média o trestním stíhání veřejnost informovala.

Návrhy na dokazování svědeckými výpověďmi a znaleckým posudkem soud zamítl, když se domnívá, že se samotné žaloby může učinit závěr o zásahu trestního stíhání do života žalobkyně a to i vzhledem k určité objektivní míře utrpení, která je soudem v těchto řízeních presumována.

Dle ust. § 7 odst. 1 zák. 82/1998 Sb., Právo na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím mají účastníci řízení, ve kterém bylo vydáno rozhodnutí, z něhož jim vznikla škoda.

Dle ust. 8 odst. 1 zák. 82/1998 Sb., Nárok na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím lze, není-li dále stanoveno jinak, uplatnit pouze tehdy, pokud pravomocné rozhodnutí bylo pro nezákonnost zrušeno nebo změněno příslušným orgánem. Rozhodnutím tohoto orgánu je soud rozhodující o náhradě škody vázán.

Dle ust. § 31a odst. 1,2 zák. 82/1998 Sb.,

(1) Bez ohledu na to, zda byla nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem způsobena škoda, poskytuje se podle tohoto zákona též přiměřené zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu.

(2) Zadostiučinění se poskytne v penězích, jestliže nemajetkovou újmu nebylo možno nahradit jinak a samotné konstatování porušení práva by se nejevilo jako dostačující. Při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění se přihlédně k závažnosti vzniklé újmy a k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo.

Soud k tomuto uvádí, že se ztotožnil se závěrem žalované, která konstatovala již v rámci mimosoudního projednání nároku žalobkyně existenci nezákonného rozhodnutí usnesení Policie ČR - Správa Jihočeského kraje České Budějovice - Služba kriminální policie a vyšetřování ze dne 2.1.2008, č.j. [REDAKCE] když toto bylo následně zrušeno rozsudkem Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 12.12.2008, č.j. [REDAKCE] který nabyl právní moci dne 14.1.2009. Soud tak má za to, že v dané věci bylo vydáno nezákonné rozhodnutí.

K otázce stanovení výše přiměřeného zadostiučinění soud vycházel zejména z intenzity zásahu trestního stíhání do osobnostní sféry žalobkyně. K tomuto uvedl, že trestní stíhání trvalo jeden rok. Žalobkyni hrozil trest odnětí svobody na deset až patnáct let. Soud je však toho názoru, že v tomto případě postačuje samotné konstatování porušení práva, když intenzita zásahu do osobnostní sféry žalobkyně nedosáhla intenzity, za kterou by jí příslušela náhrada nemajetkové újmy v penězích. Postačující formou „omluvy státu“ za nezabezpečení práva na rozhodnutí v přiměřené lhůtě, je konstatování porušení práva a skutečnost, že tato forma zadostiučinění jeví vzhledem ke shora uvedeným okolnostem případu jako dostatečná a požadavek o poskytnutí přiměřeného zadostiučinění v penězích jeví jako nepřiměřený a to zejména ke krátké době trvání jejího trestního stíhání. Soud proto ze shora uvedených důvodů žalobu na zaplacení nemajetkové újmy v penězích zamítl a do výroku rozsudku nezahrnul ani konstatování porušení práva, když toto již bylo konstatováno ve stanovisku žalované ze dne 14. 10. 2009 a tento soud má za to, že by tak šlo o zdvojování rozhodování v dané věci.

K požadavku žalobkyně na omluvu soud uvádí, že zákon 82/1998 Sb., na základě kterého je vedeno toto řízení vzhledem k rozhodnutí Vrchního soudu v Praze ze dne 15. 3. 2010 sp. zn. Ncp 308/2010 – 68 zná pouze dva instituty náhrady nemajetkové újmy a to dle ust. § 31a odst. 2 zák. 82/1998 Sb

Zadostiučinění se poskytne v penězích, jestliže nemajetkovou újmu nebylo možno nahradit jinak a samotné konstatování porušení práva by se nejevilo jako dostačující. Při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění se přihlédně k závažnosti vzniklé újmy a k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo.

Vzhledem k postavení zákona 82/1998 Sb. jako zákona speciálního a upravujícího speciálně odškodnění vzniklé pochybením orgánů státu, aplikace příslušného ustanovení zákona Č. 82/1998 Sb. vylučuje aplikaci jiného právního institutu, a to práva na ochranu osobnosti. Nárok na náhradu nemajetkové újmy způsobené zásahem do občanské cti a vážnosti osoby žalobkyně, k němuž mělo dojít nezákonným rozhodnutím, lze uplatnit pouze v režimu zákona Č. 82/1998 Sb. Soud zde stejně jako žalovaná odkazuje na rozhodnutí Ústavního soudu II. ÚS 1191/08, z něhož se dovozuje, speciální postavení zákona 82/1998 Sb., vůči občanskému zákoníku. Pakliže došlo k neoprávněnému zásahu do osobnostních práv v důsledku nezákonného rozhodnutí nelze se domáhat ochrany svého práva podle občanského zákoníku, a to proto, že takovou ochranu poskytuje výlučně zákon č. 82/1998 Sb. Soud tak má za to, že se ochrany svého osobnostního práva může osoba poškozeného domáhat z části podle občanského zákoníku a z části podle zákona č. 82/1998 Sb.

Nad rámec soud dále uvádí, že dle čl. 40 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a ust. § 2 odst. 2 trestního řádu platí v České republice zásada presumpce nevinný. Na každého je tedy pohlíženo, tak že je nevinný, do okamžiku, než je shledána jeho nevina. Pakliže média překročila pouze informační oprávnění, je na žalované, aby se domáhala odškodnění po těchto subjektech.

Soud dále uvádí, že dle ust. § 11 zákona 46/2000 a ust. § 36 zákona 231/2001 Sb., má žalobkyně nárok po všech shory jmenovaných médiích na dodatečné sdělení.

Jestliže bylo v rozhlasovém nebo televizním vysílání uveřejněno sdělení o trestním řízení nebo o řízení ve věcech přestupků vedeném proti fyzické osobě anebo o řízení ve věcech správních deliktů vedeném proti fyzické nebo právnické osobě, kterou lze podle tohoto sdělení ztotožnit, a toto řízení nebylo ukončeno pravomocným rozhodnutím, má tato osoba právo požadovat na provozovateli vysílání uveřejnění informace o výsledku tohoto řízení jako dodatečného sdělení. Provozovatel vysílání je povinen na žádost této osoby informaci o pravomocném rozhodnutí uveřejnit.

Z vyjádření zástupce žalobkyně při jednání soudu vyplanulo, že žalobkyně o výše uvedené nežádala, a je na ní, aby se takového dodatečného sdělení po médiích domáhala. V žádném případě nelze splnění povinností medií požadovat po žalované.

Na závěr soud podotýká, že v tomto případě jde o odpovědnost státu jako celku, ESLP totiž nepřihlíží k takovým okolnostem, jako je zatíženost konkrétního soudce, špatné personální a technické vybavenosti soudů či špatná legislativa.

O náhradě nákladů řízení, jak je uvedeno ve výroku V. tohoto rozsudku, rozhodl soud dle § 142 odst. 1 o.s.ř., když ve věci byl úspěšný žalovaný a tomu náklady v souvislosti s řízením nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání a to do 15 dnů ode dne doručení opisu jeho písemného vyhotovení zdejšího.

V Praze dne 22.července 2010

JUDr. Ondřej Růžička, v. r.
soudce

Za spr. vyhot.: S. Holková